

Beleid Misbruik en Oneigenlijk gebruik Wet inburgering 2021 gemeente Hoorn

Zaaknummer: 2138902

Het college van Burgemeester en Wethouders;

- gelezen het voorstel van Zorg & Samenleving d.d. 30 april 2024;
- gelet op de Wet inburgering 2021;

Besluit vast te stellen:

Beleid Misbruik en Oneigenlijk gebruik Wet inburgering 2021 gemeente Hoorn

Met de invoering van de Wet inburgering 2021¹ zijn gemeenten per 1 januari 2022 verantwoordelijk geworden voor het bieden van inburgeringsvoorzieningen aan inburgeraars. Dit zijn leerroutes (B1, Z-route en Onderwijsroute), maar ook maatschappelijke begeleiding. Gemeenten krijgen hiervoor een specifieke uitkering (SPUK), die wordt verantwoord via de SiSa-systematiek (G10/G10B). Een verantwoorde besteding van overheidsmiddelen vraagt om passende maatregelen die misbruik en oneigenlijk gebruik van publieke middelen tegengaan (M&O-beleid). In deze nota worden de M&O-maatregelen binnen de gemeente Hoorn rondom de Wet inburgering 2021 uiteengezet.

¹ De wet heet Wet inburgering 2021. Dit komt doordat de Wet inburgering wordt aangehaald als: Wet inburgering, met vermelding van het jaartal van het Staatsblad waarin zij zal worden geplaatst. Dit is in 2021 geweest: Staatsblad 2021, 38 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl). De wet is uiteindelijk in werking getreden in 2022.

1. Registraties bij Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)

De gemeente Hoorn heeft een handboek inburgering opgesteld. Met dit handboek borgt de gemeente de uniformiteit in uitvoering en borgt de gemeente dat er geen stappen worden overgeslagen. Het registreren van de juiste gegevens bij DUO is onderdeel van deze werkwijze.

2. Toets op identificatie inburgeraars

Voor statushouders en nareizigers geldt dat de signalen hiervan binnenkomen bij de gemeente via het taakvolgsysteem (TVS) van het Centraal orgaan opvang asielzoekers (COA). Dit betreft nagenoeg altijd personen die bijstand aanvragen in het kader van de Participatiewet. De identiteit wordt in dit geval vastgesteld met de aanvraag voor bijstand.

Daarnaast krijgt de gemeente signalen vanuit het DUO over inburgeringsplichtigen. Dit geldt zowel voor statushouders als voor gezinsmigranten. De inburgeringsplichtige wordt vervolgens uitgenodigd voor een gesprek over de inburgering. Tijdens dit gesprek wordt de identiteit van de inburgeringsplichtige vastgesteld. Het (financieel) risico voor gezinsmigranten is aanzienlijk lager, omdat zij zelf verantwoordelijk zijn voor bekostiging van hun inburgeringstraject (al dan niet via een lening via DUO).

3. Toets op woonplaatsbeginsel inburgeringsplichtige

Gemeenten hebben een wettelijke taak om statushouders te huisvesten in de gemeente (taakstelling huisvesting statushouders). Hiermee is duidelijk dat de statushouders die gekoppeld zijn aan de gemeente Hoorn ook daadwerkelijk gehuisvest worden in de gemeente Hoorn. Hierdoor is de kans dat de gemeente inburgeringsvoorzieningen bekostigt voor een statushouder die niet in de gemeente Hoorn woont zeer klein. Ook vindt er altijd een controle in de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP) plaats.

Daarnaast geldt ook dat de meeste statushouders bijstand ontvangen in het kader van de Participatiewet. Vanuit de Participatiewet volgen regelmatige controles op de rechtmatigheid, waaronder de woonplaats van de belanghebbende.

4. Monitoring Persoonlijk plan Inburgering en Participatie (PIP)

De gemeente Hoorn heeft een klantreis inburgering. Deze klantreis wordt vanaf de start van het inburgeringstraject gevolgd. Zo wordt geborgd dat er altijd een tijdige periodieke monitoring op het PIP plaatsvindt.

5. Maatregelen integriteit leerbaarheidstoets

We zetten in op het verwerven van een zo hoog mogelijk taalniveau. Om te voorkomen dat inburgeringsplichtigen de leerbaarheidstoets bewust slecht invullen, zodat zij een lager taaladvies krijgen en gemakkelijker de inburgeringsplicht kunnen voldoen, is aangesloten bij de kwaliteitsadviezen van het Rijk:

- hardware sluit aan bij de doelgroep (de toets is zowel mogelijk met touchscreen als op laptop), zodat digitale vaardigheid zo min mogelijk van invloed is op het resultaat;
- de leerbaarheidstoets wordt altijd afgenomen onder supervisie van een gecertificeerde casemanager inburgering;
- de leerbaarheidstoets wordt afgenomen in een afgesloten ruimte, om afleiding zoveel mogelijk te voorkomen.

Daarbij wordt de uitkomst van de leerbaarheidstoets als indicatie gezien. Statushouders die bijvoorbeeld net onder de grens voor de B1-route scoren (en zodoende een Z-route advies krijgen), maar zichzelf wel andere talen hebben eigen gemaakt tijdens hun vlucht, kunnen alsnog in de B1-route worden geplaatst. Of als een statushouder een (hoge) opleiding heeft afgerond in het land van herkomst, kan dit duiden op voldoende leervermogen. Zo zijn er nog meer voorbeelden te noemen, die kunnen leiden tot afwijking van het advies van de leerbaarheidstoets. Dit is afhankelijk van de individuele omstandigheden van de inburgeringsplichtige en wordt beoordeeld door de casemanagers inburgering.

6. Waarschuwingen en boetes

De Wet inburgering 2021 biedt de mogelijkheid tot het opleggen van boetes wanneer de inburgeringsplichtige:

- niet of onvoldoende meewerkt aan de brede intake (incl. leerbaarheidstoets);
- niet of onvoldoende meewerkt aan het opstellen en uitvoeren van het PIP;
- niet of onvoldoende meewerkt aan de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) of het Participatieverklaringstraject (PVT).

De boete is een instrument om een spoedige start van een inburgeringstraject af te dwingen. Wanneer de inburgeraar niet verschijnt voor de brede intake of onvoldoende meewerkt aan de brede intake, geeft de gemeente een schriftelijke waarschuwing. Voordat de gemeente een boete oplegt, wordt onderzocht waarom de inburgeraar niet komt of onvoldoende meewerkt. De inburgeraar krijgt in een gesprek hierover de gelegenheid een verklaring te geven. Wanneer de inburgeraar niet verschijnt bij dit gesprek, biedt de gemeente hem of haar de gelegenheid zijn of haar zienswijze binnen twee weken kenbaar te maken. De boete wordt daarom ingezet als laatste instrument. Dit is opgenomen in de Beleidsregels inburgering gemeente Hoorn 2023.

7. Interne controle

De adviseurs interne beheersing voeren jaarlijks de verbijzonderde interne controle (VIC) uit. Zij controleren onder andere of de SiSa-verantwoording, aangeleverd door de verantwoordelijke afdeling, juist en volledig is ingevuld. Hierbij wordt ook vastgesteld of de uitgaven terecht verantwoord zijn.

8. Voorkomen misstanden cursusinstellingen en kwaliteitsborging

De gemeente Hoorn heeft samen met de Westfriese gemeenten (Koggenland, Opmeer, Medemblik, Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland) de B1- en Z-route ingekocht. Daarnaast heeft gemeente Hoorn samen met de gemeenten in Regio Noord-Holland Noord de Onderwijsroute (MBO) ingekocht. Voor de Onderwijsroute HBO en WO lift gemeente Hoorn mee op de inkoop van gemeente Amsterdam. Met de Europese aanbestedingen zijn eisen gesteld aan de cursusinstellingen. Hierbij valt te denken aan het voldoen aan het keurmerk Blik op Werk en eisen aan het aantal gecertificeerde NT2-docenten. Daarnaast hebben de gemeenten het contractmanagement centraal belegd bij de regionale Netwerkororganisatie (NWO). De contractmanager verzamelt signalen en voert periodiek gesprekken met de cursusinstellingen, om zo spoedig mogelijke problemen aan te pakken.

9. Inwerkingtreding en citeertitel

Dit beleid treedt in werking vanaf de dag na bekendmaking in het gemeenteblad en kan worden aangehaald als: Beleid Misbruik en Oneigenlijk gebruik Wet inburgering 2021 gemeente Hoorn.

Hoorn, 30 april 2024

Het college van Burgemeester en Wethouders

de secretaris,

de burgemeester,

Bekendmaking:

- via www.officielebekendmakingen.nl
- door opname in het Gemeenteblad